

OLÜMPIALIKUMINE

+

+

SISUKORD

	OLÜMPIALIIKUMINE	3
+	Rahvusvaheline Olümpiakomitee (ROK).....	5
	ROK istungjärk	7
	ROK täitevkomitee.....	7
	President	8
	ROK-i komisjonid.....	8
	ROK-i administratsioon	8
	Teised ROK-i poolt tunnustatud spordiorganisatsioonid.....	13
	Olümpiasümbol ja teised omandid, mis kuuluvad Rahvusvahelisele Olümpiakomiteele.....	15
	OLÜMPIAMÄNGUD	16
	KAASAEGSED OLÜMPIAMÄNGUD	17
	Osavõtt Olümpiamängudest	19
	Olümpiamängudele kvalifitseerumine	19
	Spordialad	19
	Medalikomplektid.....	20
	Sportlaste arv, mehed ja naised.....	20
	Sportlikud kriteeriumid	20
	Sportlaste arv ja treenerid ning abipersonal.....	21
	Eesti Olümpiakomitee (EOK) põhiseisukohad Olümpiamängudeks valmistumisel ja Olümpiadelegatsiooni koostamisel.....	22
	Teised ROK'I egiidi all toimuvad võistlused	23

OLÜMPIALIIKUMINE

Harrastusvormidelt, eesmärkidelt, organisatsiooniliselt väga mitmekülg-
ses spordiliikumises (käesolevas käsiraamatus mõistame selle all organi-
seerunud sportimist ja liikumisharrastust) on üks selgelt eristuv osa, mis
mahub spordis tihti kasutatava mõiste – Olümpialiikumine – alla.

Seda teemat arendades tuleb käsitleda olümpismi, Rahvusvahelist
Olümpiakomiteed, olümpialiikumist, olümpialiikumisse kaasatud
organisatsioone ja maailma suurimat ning rahvaid ühendavat noor-
soo spordivõistlust – Olümpiamänge.

Olümpialiikumise taassünd

Spordivõistluste populaarsuse pideva kasvu ja paljude spordialade,
eelkõige võimlemise kiire arengu taustal tekkis XIX sajandil idee
taaselustada Vana-Kreeka olümpiamängude traditsioon. Olümpia-
mängude taaselustamisest olid unistanud mitmed silmapaistvad
pedagoogid ja kehalise kasvatus- teoreetikud, kuid reaalne teostus
kasvas välja ühe mehe kampaaniast. Nüüdisolümpiamängude raja-
jaks sai idealistlik Prantsuse aristokraat, parun Pierre de Coubertin.

Mitmed tegurid andsid algtouke tema mõtete teostumiseks.
De Coubertin reisis Euroopas ja Ameerikas, õppis tundma kasvatus-
süsteeme eri maades. Teda kohutas tema põlvkonna halb kehaline
seisund. De Coubertin otsis probleemidele lahendust. Kehalises kas-
vatuses ja spordis nägi Pierre de Coubertin noorsoo kasvatamise üht
tõhusamat vahendit. Tema, kui ajaloolase, huvi Vana-Kreeka filosoofia
ja elustiili vastu sai teiseks oluliseks teguriks kaasaegsete Olümpiamän-
gude sünni juures. Sel ajaperioodil tehtud arheoloogilised avastused
legendaarsetes Trooja ja Olümpia linnades sütitasid uut vaimustust

antiikse kreeka kultuuri vastu kogu Euroopas. Kreeka raidkujud, arhitektuur ja kunst said uueks stiiliks. De Coubertin hakkas kombineerima rahvusvahelise spordipidustuse ideed Kreeka-stiilis Olümpiamängude kontseptsiooniga. Tema lootuseks oli ülistada tervist, väärtusi ja noorte sporditalenti, üksikut atleeti ja rahvast ja kogu maailma. Oma ülejäänud elu pühendaski ta selle unistuse täideviimisele.

Olümpiamängude taaselustamise ideega tuli Pierre de Coubertin esmakordselt üldsuse ette 25. novembril 1892. aastal Pariisis Sorbonne Ülikoolis peetud kõnes. Idee sattus viljakasse pinnasesse. Atleetika ja amatöörismi printsiipe vaagival kongressil 1894. aastal lisas de Coubertin päevakorda punkti: "Võimalusest taastada Olümpiamängud". Kongressi delegaadid, kuulanud ära De Coubertini ettepaneku olümpiamängude korraldamisest ning hiljuti avastatud "Hümni Apollole", kiitsid ettepaneku heaks. Kongressi teisel tööpäeval, 23. juunil moodustati 12 riigi esindajatest Rahvusvaheline Olümpiakomitee ja kinnitati ka olümpiaharta.

Olümpism

Nüüdisaegse olümpismi põhimõtted visandas Pierre de Coubertin.

Tänapäeval sätestab Olümpiaharta olümpismi nii:

„Olümpism on elufilosoofia, mis ülendab ja ühendab keha, tahte ja vaimu omadused harmooniliseks tervikuks. Seostades sporti kultuuri ja kasvatuses, püüdleb olümpism sellise elulaadi poole, mis rajaneb jõupingutustes leitud rõõmul, heade eeskujude kasvatuslikul väärtusel ja üleüldiste eetiliste põhimõtete austamisel. Olümpismi eesmärgiks on seada sport kõikjal inimese harmoonilise arengu teenistusse, et soodustada rahumeelse ühiskonna rajamist, mis kannaks hoolt inimväärikuse säilitamise eest.“

Tänapäeva olümpialiikumine

Rahvusvahelise Olümpiakomitee (ROK) poolt juhitud olümpialiikumine põhineb nüüdisaegsel olümpismil. Olümpialiikumise eesmärgiks on anda panus rahumeelse ja parema maailma rajamisse, kasvatades noorsugu spordi kaudu, mida harrastatakse olümpismi vaimus ja ilma igasuguse diskrimineerimiseta, mis eeldab vastastikust arusaamist sõpruse, solidaarsuse ja ausa mängu vaimus.

ROK, kes juhivad olümpialiikumist, kaasab olümpialiikumisse kõiki neid, kes juhivad Olümpiahartast ja tunnustavad Rahvusvahelise Olümpiakomitee otsustamisõigust, nimelt:

Olümpiamängude programmi kuuluvate spordialade rahvusvahelised föderatsioonid (hetkel 33, alates oktoober 2009 taas 35); rahvuslikud olümpiakomiteed (205); Olümpiamängude korralduskomiteed (hetkel: Vancouver 2010, London 2012, Sotši 2014); ROK poolt tunnustatud organisatsioonid ja institutsioonid; sportlased, treenerid, kohtunikud, spordiklubid, spordiliidud ja -ühendused.

RAHVUSVAHELINE OLÜMPIAKOMITEE (ROK)

ROK koosneb hetkel 106-st üksikisikust liikmest. Olümpiaharta kohaselt valitakse liikmed ROK-i istungjärgul. ROK-i liikme vanusepiir on 70 aastat. Viimastel aastatel on ROK-i liikmeks valitud ka Olümpiamängudel osalevaid sportlasi. Need valimised viiakse läbi Olümpiamängudel ja valijateks on mängudele akrediteeritud sportlased.

Rahvusvaheline Olümpiakomitee (ROK) on asutatud 23. juunil 1894.a. parun Pierre de Coubertini eestvedamisel Pariisis toimunud rahvusvahelisel kongressil.

Tänapäeval on Rahvusvaheline Olümpiakomitee üks tuntumaid organisatsioone maailmas ja vaieldamatult mõjukaim spordisorganisatsioon. ROK on olümpialiikumist juhtiv kõrgeim organ ja tagab Olümpiamängude traditsiooni säilitamise, Olümpiamängude kui kõikide riikide noorsoo suurima spordivõistluse ja spordipeo kavakindla korraldamise, spordiharrastuse leviku ja eetilise puhtuse ning „ausa mängu“ reeglite järgimise ja igasuguse diskrimineerimise välistamise spordis.

ROK-i tegevuse aluseks on 1894.a. kinnitatud ja hiljem korduvalt täiendatud Olümpiaharta.

Olümpiahartas on sätestatud olümpialiikumise organiseerimine ja toimimine, Olümpiamängudega seotud küsimuste otsustamine ja korraldamine, nõuded olümpialiikumises osalejatele.

ROK reastab liikmed protokolliga kohaselt nende liikmeks vastuvõtmise järjekorras. Tabelis lk 6 on liikmete nime järel ka tema riik ning kõik liikmed on maailmajagude kaupa:

Euroopa	Aasia	Ameerika	Aafrika	Okeaania
3. V.Smirnov /RUS	10. C.Igaya /JAP	1. J.Havelange /BRA	2. M.Mzali /TUN	5. R.K.Gosper /AUS
4. P.Tallberg /FIN	13. F.J.Elizalde /PHI	6. R.W.Pound /CAN	21. F.W.Nyangweso /UGA	8. P.W.Coles /
7. F.Garraro /ITA	19. C-K-Wu /TPE	9. I.Dibós /PER	37. A.I.Diallo /GUI	36. R.E.Mitchell /FIJ
11. P.Schmitt /HUN	22. S-i Okano /JAP	16. A.L.Defrantz /USA	43. S.Ramsay /RSA	74. J.D.Coates /AUS
12. Princess Nora /LIE	24. N.Indrapana /THA	20. W.K.Luján /GUA	58. M.Sabet /EGY	108.B.Maister /NZL
14. Albert II /MON	29. A.Al-Sabah /KUW	23. R.L.Carrión /PUR	59. N.E.Moutawakel /MAR	
15. L.V.Nikolau /GRE	48. T.Khoury /LIB	27. M.Vázquez-Raña /MEX	66. L.Diack /SEN	
17. A.J.Geesink /NED	49. S.Ali /PAK	30. J.L.Easton /USA	68. K.Keino /KEN	
18. Princess Ann /GBR	50. U.Chang /PRK	35. A.L.Sealy /BAR	70. L.Palenfo /CIV	
25. D.Oswald /SUI	53. K.H.Lee /KOR	44. R.G.López /CUB	75. I.Hayatou /CMR	
26. J.Rogge /BEL	63. S.M.Ng /SIN	45. O.Vázquez-Raña /MEX	78. P.S.Chamunda /ZAM	
28. T.Bach /GER	64. S.Moudallal /SYR	52. J.C.Maglione /URU	81. F.Fredericks /NAM	
31. C.Reedie /GBR	71. Z.Yu /CHN	60. M.S.Rivas /PAN	83. H.El Guerrouj /MAR	
32. M.Pescante /ITA	72. T.T.T.Fok /HKG	69. C.A.Nuzman /BRA	84. R.Elwani /EGY	
33. G.Heiberg /NOR	73. R.Singh /IND	87. N.Hovertsz /ARU	88. B.Allen /GAM	
34. A.Ljungqvist /SWE	77. Prince Abdulaziz /KSA	89. R.Scott /CAN	103. H.Gumel /NGR	
38. A.Gilady /ISR	79. Prince Al-Thani /QAT	91. A.B.Phillipsbourne /COL	105. L.Nsekera /BDI	
39. S.Tarpishev /RUS	86. T.Imran /MAS	100. Y.R.Luaces /CUB	111.D.G.Berhane /ETH	
40. V.Borzov /UKR	93. H.B.Al Hussein /JOR	101. R.Peterkin /LCA		
41. R.Fasel /SUI	94. R.Subowo /INA	113.A.Ruggiero /USA		
42. J-C.Killy /FRA	97. D.S.Moon /KOR			
46. A.Vrdoljak /CRO	104. H.A.N.Macki /OMA			
47. P.J.Hickey /IRL	107.Pr.Al-Hussein /JOR			
51. G.Lindberg /SWE	112.Y.Yang /CHN			
54. O.Cinquanta /ITA				
55. G. Drut /FRA				
56. I.Szewinska /POL				
57. Grand-Duc /LUX				
61. L.Wallner /AUT				
62. Prince d'Orange /NED				
65. J.S.Blatter /SUI				
67. G-F.Kasper /SUI				
76. J-A.Samaranch J /ESP				
80. P.Craven /GBR				
82. J.Zelezny /CZE				
85. F.Ricci Bitti /ITA				
90. S.Koivu /FIN				
92. P.Baumann /SUI				
95. S.Bubka /UKR				
96. U.Erdener /TUR				
98. A.Popov /RUS				
99.C.Bokel /GER				
102. HRH Frederik /DEN				
106. G.Petersson /SWE				
109.P.Mcquaid /IRL				
110.M.Casado /ESP				
114.A.Pengilly /GBR				

ROK ISTUNGJÄRK

ROK kõrgeim otsustuskogu on istungjärk (inglise keeles Session). ROK-i istungjärgud toimuvad reeglina kord aastas. Istungjärgudel vastuvõetud otsused on lõplikud. ROK-i 1. istungjärguks peetakse Pariisis 1894.a. toimunud kongressi, kus ROK loodi. Istungjärgude pädevuses on valida ROK-i liikmed, ROK-i president ja asepresidendid, täitevkomitee liikmed. Istungjärgul muudetakse Olümpiahartat, valitakse Olümpiamänge korraldavad linnad, otsustatakse Olümpiamängude programmi kuuluvate spordialade valiku ja muude Olümpiahartas sätestatud küsimuste üle.

Läbilõige ROK istungjärgudest aastatel 1894 – 2009:

1. Pariis	1894	39. London	1939	110. Sydney	2000
2. Ateena	1896	40. Lausanne	1946	111. Moskva	2001
				112. Salt Lake City	2002
11. London	1908	47. Oslo	1952		
		48. Helsinki	1952	116. Ateena	2004
15. Stockholm	1912			117. Singapur	2005
16. Lausanne	1913	54. Sofia	1957	118. Torino	2006
17. Pariis	1914			119. Guatemala City	2007
18. Lausanne	1919	75. Viin	1974	120. Peking	2008
				121. Kopenhagen	2009

ROK TÄITEVKOMITEE

ROK täitevkomitee koosneb presidendist, 4 asepresidendist ja 10 liikmest. ROK asepresidendid (4) ja täitevkomitee liikmed (10) valitakse ROK istungjärgudel 4-aastaseks perioodiks ja õigusega olla valitud kaheks järjestikuseks perioodiks.

ROK täitevkomitee liikmed - valitud 2005.a. Singapuris:

President	Asepresidendid	Liikmed
Jacques ROGGE (BEL)	Lambis V. NIKOLAU (GRE)	Gerhard HEIBERG (NOR)
	Chiharu IGAYA (JAP)	Denis OSWALD (SUI)
	Thomas BACH (GER)	Mario VÁZQUES-RAÑA (MEX)
	Zaiqing ZU (CHN)	René FASEL (SUI)
		Frank FREDERICKS (NAM)
		Naval EL MOUTAWAKEL (MAR)
		Richard L. CARRIÓN (PUR)
		Ser Miang NG (SIN)
		Mario PESCANTE (ITA)
		Sam RAMSAMY (RSA)

ROK täitevkomitee vastutab ROK administreerimise eest ja korraldab tegevust.

Täitevkomitee kohustuste hulka kuuluvad muude ülesannete seas Olümpiahartast kinnipidamise jälgimine, Istungjärgudele esitatava läbivaatamine, Istungjärgule uued liikmete valimiseks esitamine,

Olümpiamängude läbiviimiseks kandidaatlinnade ülevaatamine ja nende väljavaliku esitamine hääletamiseks Istungjärgul ning muude ülesannete täitmine, mis Olümpiahartaga ei ole antud Istungjärgule või Presidendile.

President

ROK-i president valitakse Istungjärgul 8-aastaseks perioodiks õigusega saada tagasivalitud veel üheks 4-aastaseks perioodiks.

President esindab ROK-i ja juhib kogu ROK-i tegevust.

Rahvusvahelise Olümpiakomitee presidendid

1894 - 1896	Demetrios Vikélas (GRE)
1896 - 1925	Pierre de Coubertin (FRA)
1925 - 1942	Henri de Baillet-Latour (BEL)
1946 - 1952	J. Sigfrid Edström (SWE)
1952 - 1972	Avery Brundage (USA)
1972 - 1980	Michael Killanin (IRL)
1980 - 2001	Juan Antonio Samaranch (ESP)
2001 -	Jacques Rogge (BEL)

ROK-i komisjonid

ROK-i komisjone luuakse presidendi poolt istungjärgule, täitevkomiteele või presidendile nõuandval eesmärgil.

Olümpiahartaga on ettenähtud kahe komisjoni tegevus, need on Sportlaskomisjon ja Eetikakomisjon.

Veel tegutsevad komisjonid: Kultuur ja Olümpiaharidus; Kandidaatide nimetamine; Naised ja Sport; Rahandus; Juriidiline; Turundus; Meditsiin; Press; Raadio ja Televisioon; Olümpiasolidaarsus; Olümpiamängude programm; Sport ja Õigus; Sport ja Keskkond; Sport Kõigile; Vancouver 2010 Koordineerimine; London 2012 koordineerimine; Sotši 2014 koordineerimine; Filateelia, numismaatika ja mälestusväärsused; Rahvusvaheline koostöö; TV õigused ja Uus meedia.

ROK-i administratsioon

Administratsiooni juhivad peadirektor, presidendi kabineti juht ja osakondade direktorid. ROK-is on järgmised osakonnad: Olümpiamängud; Rahvusvaheline koostöö; Rahvuslikud olümpiakomiteed; Rahvusvahelised föderatsioonid ja OM korralduskomiteed; Finantsid ja administreerimine; Juriidika; TV ja turundus; Informatsioon; Kommunikatsioonid; Tehnoloogia; Meditsiin ja teadus.

ROK-i struktuuriüksused on Olümpiamuuseum; Olümpiasolidaarsusfond; Olümpiamängude teabekeskus ja Olümpia-ringhäälingu teenustekeskus.

Rahvusvahelises olümpialiikumises osalevad Rahvuslikud Olümpiakomiteed (NOC) 205

	Euroopa (49)	Ameerika (42)	Aasia (44)	Aafrika (53)	Okeaania (17)
1	Albaania (ALB)	Ameerika Ühendriigid (USA)	Afganistan (AFG)	Alžeeria (ALG)	Austraalia (AUS)
2	Andorra (AND)	Antigua ja Barbuda (ANT)	Araabia Ühend-emiraadid (UAE)	Angola (ANG)	Ameerika Saamoa (ASA)
3	Armeenia (ARM)	Argentiina (ARG)	Bahrein (BRN)	Benin (BEN)	Belau (PLW)
4	Aserbaidžaan (AZE)	Aruba (ARU)	Bangladesh (BAN)	Botswana (BOT)	Cooki Saared (COK)
5	Austria (AUT)	Bahama (BAH)	Bhutan (BHU)	Burkina Faso (BUR)	Fidži (FIJ)
6	Belgia (BEL)	Barbados (BAR)	Brunei (BRU)	Burundi (BDI)	Guam (GUM)
7	Bosnia ja Hertsegoviina (BIH)	Belize (BIZ)	Filipiinid (PHI)	Cabo Verde (CPV)	Kiribati (KIR)
8	Bulgaaria (BUL)	Bermuda (BER)	Hiina RV (CHN)	Côte d'Ivoire (CIV)	Marshalli Saared (MHL)
9	Eesti (EST)	Boliivia (BOL)	Hong Kong, Hiina (HKG)	Djibouti (DJI)	Mikroneesia (FSM)
10	Gruusia (GEO)	Brasiilia (BRA)	Ida-Timor (TLS)	Egiptus (EGY)	Nauru (NRU)
11	Hispaania (ESP)	Briti Neitsisaared (IVB)	India (IND)	Ekvatoriaal-Guinea (GEQ)	Paapua Uus-Guinea (PNG)
12	Holland (NED)	Caymani Saared (CAY)	Indoneesia (INA)	Eritrea (ERI)	Salomoni saared (SOL)
13	Horvaatia (CRO)	Colombia (COL)	Iraak (IRQ)	Etiopia (ETH)	Samoa (SAM)
14	Iirimaa (IRL)	Costa Rica (CRC)	Iraan (IRI)	Gabon (GAB)	Tonga (TGA)
15	Israael (ISR)	Dominica (DMA)	Jaapan (JAP)	Gambia (GAM)	Tuvalu (TUV)
16	Island (ISL)	Dominikaani Vabariik (DOM)	Jeemen (YEM)	Ghana (GHA)	Uus-Meremaa (NZL)
17	Itaalia (ITA)	Ecuador (ECU)	Jordaania (JOR)	Guinea (GUI)	Vanuatu (VAN)
18	Kreeka (GRE)	El Salvador (ESA)	Kambodža (CAM)	Guinea-Bissau (GBS)	
19	Küpros (CYP)	Grenada (GRN)	Kasahstan (KAZ)	Kamerun (CMR)	
20	Leedu (LTU)	Guatemala (GUA)	Katar (QAT)	Keenia (KEN)	
21	Liechtenstein (LIE)	Guyana (GUY)	Korea (KOR)	Kesk-Aafrika Vabariik (CAF)	
22	Luksemburg (LUX)	Haiti (HAI)	Korea RDV (PRK)	Komoorid (COM)	
23	Läti (LAT)	Hollandi Antillid (AHO)	Kuveit (KUW)	Kongo DV (COD)	
24	Makedoonia (MKD)	Honduras (HON)	Kõrgõstan (KGZ)	Kongo (CGO)	
25	Malta (MLT)	Jamaica (JAM)	Laos (LAO)	Lesotho (LES)	
26	Moldova (MDA)	Kanada (CAN)	Liibanon (LIB)	Libeeria (LBR)	
27	Monaco (MON)	Kuuba (CUB)	Malaisia (MAS)	Liibüa (LBA)	

tabel jätkub järgmisel lehel

	Euroopa	Ameerika	Aasia	Aafrika	Okeaania
28	Montenegro (MNE)	Mehhiko (MEX)	Maldiivid (MDV)	Lõuna-Aafrika Vabariik (RSA)	
29	Norra (NOR)	Neitsisaared (ISV)	Mongoolia (MGL)	Madagaskar (MAD)	
30	Poola (POL)	Nicaragua (NCA)	Myanmar (MYA)	Malawi (MAW)	
31	Portugal (POR)	Panama (PAN)	Nepal (NEP)	Mali (MLI)	
32	Prantsusmaa (FRA)	Paraguay (PAR)	Omaan (OMA)	Maroko (MAR)	
33	Rootsi (SWE)	Peruu (PER)	Pakistan (PAK)	Mauritaania (MTN)	
34	Rumeenia (ROU)	Puerto Rico (PUR)	Palestiina (PLE)	Mauritius (MRI)	
35	Saksamaa (GER)	Saint Kitts ja Nevis (SKN)	Saudi Araabia (KSA)	Mosambiik (MOZ)	
36	San Marino (SMR)	Saint Lucia (LCA)	Singapur (SIN)	Namiibia (NAM)	
37	Serbia (SRB)	Saint Vincent ja Grenadiidid (VIN)	Sri Lanka (SRI)	Nigeeria (NGR)	
38	Slovakkia (SVK)	Suriname (SUR)	Süüria (SYR)	Niger (NIG)	
39	Sloveenia (SLO)	Trinidad ja Tobaago (TRI)	Tadžikistan (TJK)	Rwanda (RWA)	
40	Soome (FIN)	Tšiili (CHI)	Tai (THA)	Sambia (ZAM)	
41	Suurbritannia (GBR)	Uruguay (URU)	Taiwan (TPE)	São Tomé ja Príncipe (STP)	
42	Šveits (SUI)	Venezuela (VEN)	Türkmenistan (TKM)	Seišellid (SEY)	
43	Taani (DEN)		Usbekistan (UZB)	Senegal (SEN)	
44	Tšehhi (CZE)		Vietnam (VIE)	Sierra Leone (SLE)	
45	Türgi (TUR)			Somaalia (SOM)	
46	Ukraina (UKR)			Sudaan (SUD)	
47	Ungari (HUN)			Svaasimaa (SWZ)	
48	Valgevene (BLR)			Zimbabwe (ZIM)	
49	Venemaa (RUS)			Tansaania (TAN)	
50				Togo (TOG)	
51				Tšaad (CHA)	
52				Tuneesia (TUN)	
53				Uganda (UGA)	

Riikide eestikeelsed nimed on Eesti Entsüklopeediakirjastuse teosest Riigid ja Lipud, kolmetähelised lühendid on Rahvusvahelise Olümpiakomitee poolt kinnitatud ja spordis üldkasutatavad riikide nimelühendid.

ROK-i poolt Olümpiamängude programmi arvatud spordialade rahvusvahelised föderatsioonid.

Otsus Olümpiamängude programmi arvatavate spordialade kohta langetatakse ROK istungjärgul 7 aastat enne mängu. Seega 2012.a. OM programmi alad kinnitati 2005.a. Istungjärgul ja 2016.a. OM programmi alad 2009.a. istungjärgul.

Suveolümpiamängud (26):

Nr.	Spordiala	Rahvusvaheline föderatsioon, lühend	2004	2008	2012
Eestis tegutseb vastav spordialaliit ja spordiala harrastatakse					
1.	Aerutamine	International Canoe Federation (ICF)	+	+	+
2.	Jalgpall	Fédération Internationale de Football Association (FIFA)	+	+	+
3.	Jalgrattasport	Union Cycliste Internationale (UCI)	+	+	+
4.	Judo	International Judo Federation (IJF)	+	+	+
5.	Kergejõustik	International Association of Athletics Federations (IAAF)	+	+	+
6.	Korvpall	Fédération International de Basketball (FIBA)	+	+	+
7.	Käsipall	International Handball Federation (IHF)	+	+	+
8.	Laskmine	International Shooting Sport Federation (ISSF)	+	+	+
9.	Lauatennis	International Table Tennis Federation (ITTF)	+	+	+
10.	Maadlus	Fédération Internationale de Lutte Amateur (FILA)	+	+	+
11.	Maahoki	Fédération Internationale de Hockey (FIH)	+	+	+
12.	Moodne 5-v	Union Internationale de Pentathlon Moderne (UIPM)	+	+	+
13.	Poks	International Boxing Association (AIBA)	+	+	+
14.	Purjetamine	International Sailing Federation (ISAF)	+	+	+
15.	Ratsutamine	Fédération Equestre Internationale (FEI)	+	+	+
16.	Sulgpall	International Badminton Federation (IBF)	+	+	+
17.	Sõudmine	Fédération internationale des sociétés d'Aviron (FISA)	+	+	+
18.	Taekwondo	World Taekwondo Federation (WTF)	+	+	+
19.	Tennis	International Tennis Federation (ITF)	+	+	+
20.	Triatlon	International Triathlon Union (ITU)	+	+	+
21.	Tõstesport	International Weightlifting Federation (IWF)	+	+	+
22.	Ujumine (veesport)	Fédération Internationale de Natation (FINA)	+	+	+
23.	Vehklemine	Fédération Internationale d'Escrime (FIE)	+	+	+
24.	Vibusport	Fédération Internationale de Tir à l'Arc (FITA)	+	+	+
25.	Võimlemine	Fédération Internationale de Gymnastique (FIG)	+	+	+
26.	Võrkpall	Fédération Internationale Volleyball (FIVB)	+	+	+

Taliolümpiamängud (7):

Nr	Spordiala	Rahvusvaheline föderatsioon, lühend	2006	2010	2014
Eestis tegutseb vastav spordialaliit ja spordiala harrastatakse					
1.	Curling	World Curling Federation (WCF)	+	+	+
2.	Jäähoki	International Ice Hockey Federation (IIHF)	+	+	+
3.	Laskesuusatamine	International Biathlon Union (IBU)	+	+	+
4.	Suusatamine	International Ski Federation (FIS)	+	+	+
5.	Uisutamine	International Skating Union (ISU)	+	+	+
Eestis puudub sellel spordialal oma spordialaliit					
6.	Bobisõit	Fédération Internationale de Bobsleigh et de Tobogganing (FIBT)	+	+	+
7.	Kelgutamine	Fédération Internationale de Luge de Course (FIL)	+	+	+

Teised ROK-i poolt tunnustatud rahvusvahelised föderatsioonid (34)

Nr.	Spordiala	Rahvusvaheline föderatsioon, lühend
Eestis tegutseb vastav spordialaliit ja spordiala harrastatakse		
1.	Allveesport	World Underwater Federation (CMAS)
2.	Bowling ja keegel	International Bowling Federation (FIQ)
3.	Golf	International Golf Federation (IGF)
4.	Jääpall	Federation of International Bandy (FIB)
5.	Karate	World Karate Federation (WKF)
6.	Lennusport	Fédération Aéronautique Internationale (FAI)
7.	Male	World Chess Federation (FIDE)
8.	Mootorrattasport	International Motorcycling Federation (FIM)
9.	Orienteerumine	International Orienteering Federation (IOF)
10.	Petanque	Confédération Mondiale Des Sports De Boules (CMSB)
11.	Piljard	World Confederation of Billiards Sports (WCBS)
12.	Ragbi	International Rugby Board (IRB)
13.	Rullisutamine	International Roller Sports Federation (IRSF)
14.	Squash	World Squash Federation (WSF)
15.	Sumo	International Sumo Federation (ISF)
16.	Turniiribridž	World Bridge Federation (WBF)
17.	Veemoto	International Union Of Powerboating (UIM)
18.	Vetelpääste	International Life Saving Federation (ILSF)
19.	Võistlustants	International Dancesport Federation (IDSF)
20.	Wu-shu	International Wushu Federation (IWUF)
Eestis puudub sellel spordialal oma spordialaliit		
21.	Alpinism	Union Internationale des Associations d'Alpinisme (UIAA)
22.	Floorball	International Floorball Federation (IFF)
23.	Baski pelote	Fédération Internationale de Pelote Basque (FIPV)
24.	Kriket	International Cricket Council (ICC)
25.	Korfball	International Korfball Federation (IKF)
26.	Kõievedu	Tug of War International Federation (TWIF)
27.	Lainelauasõit	International Surfing Association (ISA)
28.	Netball	The International Federation of Netball Associations (IFNA)
29.	Pesapall	International Baseball Federation (IBAF)
30.	Polo	Federation of International Polo (FIP)
31.	Racquetball	International Racquetball Federation (IRF)
32.	Softpal	International Softball Federation (ISF)
33.	Sport Climbing	International Federation of Sport Climbing (IFSC)
34.	Veesuusatamine	International Water Ski Federation (IWSF)

Need spordialad, mida ühendavad ülaltoodud 34 rahvusvahelist föderatsiooni, on ROK-i poolt hinnatud piisavalt harrastatavateks ja populaarseteks.

Kui ROK otsustab laiendada Olümpiamängude programmi uute spordialadega, siis üheks eeltingimuseks on selle spordiala rahvusvahelise föderatsiooni eelnev tunnustamine ROK poolt.

Paljud nende 34 rahvusvahelise föderatsiooni poolt ühendatavatest spordialadest kuuluvad populaarse kompleksvõistluse Maailma Mängud (World Games) kava. Maailma Mänge, mis toimuvad igal 4. aastal (2005., 2009., 2013. jne.) nimetatakse ka mitteolümpiaalade olümpiamängudeks.

Teised ROK-i poolt tunnustatud spordiorganisatsioonid

Rahvusvaheliste spordiföderatsioonide ja –organisatsioonide ühendused

Nr.	Keda ühendab	Rahvusvaheline organisatsioon, lühend
1.	Suve OM alade r/v liitude ühendus	Association of Summer Olympic International Federations (ASOIF)
2.	Tali OM alade r/v liitude ühendus	Association of the International Winter Sports Federations (AIOWF)
3.	ROK poolt tunnustatud r/v spordi-föderatsioonide ühendus	Association of IOC Recognised International Sports Federations (ARISF)
4.	R/v spordiföderatsioonide ja spordi-organisatsioonide ühendus	General Association of International Sports Federations (GAISF)

Rahvuslike olümpiakomiteede ühendused

Nr.	Keda ühendab	Rahvusvaheline organisatsioon, lühend
5.	Maailma olümpiakomiteed	Association of National Olympic Committees (ANOC)
6.	Euroopa olümpiakomiteed	The European Olympic Committees (EOC)
7.	Aafrika olümpiakomiteed	Association of National Olympic Committees of Africa (ANOCA)
8.	Aasia olümpiakomiteed	Olympic Council of Asia (OCA)
9.	Ameerika spordiorganisatsioonid	Organización Deportiva Panamericana (ODEPA)
10.	Kesk-Ameerika ja Kariibi mere alad	Organización Deportiva Centroamericana y del Caribe (ODECABE)
11.	Lõuna-Ameerika spordiorganisats.	Organización Deportiva Sudamericana (ODESUR)
12.	Austraalia ja Okeania alad	Oceania National Olympic Committees (ONOC)

Haridust, Olümpismi ja Ausat Mängu edendavad ühendused

Nr.	Sisu	Rahvusvaheline organisatsioon, lühend
13.	R/v Olümpiaakadeemia	International Olympic Academy (AIO)
14.	Olümpiaakadeemiate ühendus	Pan-Iberic Association of Olympic Academies (APAO)
15.	Aus Mäng	International Committee for Fair Play (CIFP)
16.	Olümpism	International Pierre de Coubertin Committee (CIPC)
17.	Tervis, liikumine, kehaline kasvatus	International Council for Health, Physical Education, Recreation, Sport and Dance (ICHPER-SD)
18.	Spordiharidus, olümpism	Pierre de Coubertin Institute
19.	Spordiharidus	Panathlon International (PI)

Multi-spordi organisatsioonid ja spordivõistluste korralduskogud

Nr.	Sisu	Rahvusvaheline organisatsioon, lühend
20.	Briti Ühenduse Mängud	Commonwealth Games Federation (CGF)
21.	Vahemere Mängud	International Committee of Mediterranean Games (CIJM)
22.	Sõjaväesport	International Military Sports Council (CISM)
23.	Laste spordivõistlused	Committee of the International Children's Games (CICG)
24.	Töökohasport	International Worker's Sports Confederation (CSIT)
25.	Kehaline kasvatus	International Federation of Physical Education (FIEP)
26.	Koolisport	International Catholic School Sport Federation (FISEC)
27.	Ülikoolisport	Fédération Internationale du Sport Universitaire (FISU)
28.	Sport kõigile	International Sport for All Federation (FISpT)
29.	R/v spordiühendus	International Assembly of National Organisations of Sport (IANOS)
30.	Spordiveteranide Mängud	International Masters Games Association (IMGA)
31.	Koolisport	International School Sport Federation (ISSF)
32.	Maailma Mängud	International World Games Association (IWGA)
33.	Liikumisharrastus, sport kõigile	Trim and Fitness International Sport for All (TAFISA)
34.	Politseisport	International Union of Police Sports (USIP)

Erivajadustega inimeste spordiorganisatsioonid

Nr.	Sisu	Rahvusvaheline organisatsioon, lühend
35.	Paraolümpiamängud	International Paralympic Committee (IPC)
36.	Kuulispuuetega isikute sport	International Committee of Sports of the Deaf (CISS)
37.	Eriolümpia	Special Olympics Inc. (SOI)

Spordimeditsiini ja sporditeaduse ühendused ja institutsioonid

Nr.	Sisu	Rahvusvaheline organisatsioon, lühend
38.	Vägivalla vastu spordis	International Association for Non Violent Sport (AICVS)
39.	Sporditeadused, kehaline kasvatus	International Council of Sport Science and Physical Education (ICSSPE)
40.	Sporditeadused	European College of Sport Science (ECSS)
41.	Spordimeditsiin	International Federation of Sports Medicine (FIMS)

Spordivarustuse tootjate ja spordirajatiste ühendused

Nr.	Sisu	Rahvusvaheline organisatsioon, lühend
42.	Spordirajatised	International Association for Sports and Leisure Facilities (IAKS)
43.	Spordivarustus	World Federation of the Sporting Goods Industry (WFSGI)

Meedia ja spordiinfo

Nr.	Sisu	Rahvusvaheline organisatsioon, lühend
44.	Spordipress	International Sports Press Association (AIPS)
45.	Uudiste agentuur	Agence France Presse (AFP)
46.	Uudiste agentuur	Associated Press (AP)
47.	Uudiste agentuur	Reuters Limited
48.	Spordiinfo	International Association for Sports Information (IASI)
49.	Sport TV-s ja kinos	International Sporting Cinema and Television Federation (FICTS)

Teised tunnustatud organisatsioonid

Nr.	Sisu	Rahvusvaheline organisatsioon, lühend
50.	Olümpialaste ühendus	World Olympians Association (WOA)
51.	Olümpiarahu	International Olympic Truce Centre (CITO)
52.	Olümpiarahu	International Olympic Truce Foundation (FITO)
53.	Euroopa spordiühendus	European Non-Governmental Sports Organisation (ENGSO)
54.	Spordi ajamõõtjad	International Timekeeping Federation (FIC)
55.	Toetusfond	Foundation Internationale OLYMPAFRICA
56.	Olümpiaajalugu	International Society of Olympic Historians (ISOH)
57.	Huvidekaitse	Right to Play (RTP)

OLÜMPIASÜMBOL JA TEISED OMANDID, MIS KUULUVAD RAHVUSVAHELISELE OLÜMPIAKOMITEELE

Olümpiasümbol

Olümpiasümbol koosneb viiest ühesuurusest kokkupõimitud rõngast, mida kasutatakse iseseisvalt kas ühe- või viievärvilisena (vasakult sinine, kollane, must, roheline ja punane). Rõngad on kokku põimitud vasakult paremale, sinine, must ja punane rõngas asetsevad ülal, kollane ja roheline all.

Olümpiasümbol väljendab viie maailmajao liitu ja sportlaste kokkutulekut Olümpiamängudele kogu maailmast.

+ Olümpiasümboli kasutamine on kaitstud Nairobi Konventsiooniga

Olümpialipp

Olümpialipul on ilma ääristusteta valge põhi. Selle keskel on viievärviline Olümpiasümbol.

Olümpiamoto

Olümpiamoto „Kiiremini, Kõrgemale, Tugevamini“ (*Citius, Altius, Fortius*) iseloomustab Olümpialiikumise püüdlusi.

Olümpiaembleem

Olümpiaembleem on ühendatud kujund, mis koosneb olümpiasümbolist (olümpiarõngastest) koos teise eristatava elemendiga.

Olümpiahümn

Olümpiahümn on Spiros Samara poolt loodud muusikaline töö „Olümpiahümn“

Olümpiatuli

Olümpiatuli on tuli, mis süüdatud Olümpias Rahvusvahelise Olümpiaakomitee järelevalve all.

Olümpiatõrvikud

Olümpiatõrvikud on portatiivsed tõrvikud, täpselt koopiad Rahvusvahelise Olümpiaakomitee poolt kinnitatud kujul ja mõeldud Olümpiatule põlemiseks seal.

Olümpiakujund

Olümpiakujund on iga audio- või visuaalne seos, ühendus või side Olümpiamängude, olümpialiikumise, olümpiasümboli või teiste omanditega, mis omandiõigusega kuuluvad ROK-ile

Õigused

Kõik õigused olümpiasümbolile, olümpialipule, olümpiamotole, olümpiaembleemile, olümpiahümnile, olümpiatulele, olümpiatõrvikule, ja olümpiakujundid kuuluvad ROK-ile ja nende kasutamise üle otsustab ROK-i täitevkomitee.

OLÜMPIAMÄNGUD

Õigused olümpiamängudele

Olümpiamängud on ROK-i ainuomand. ROK-ile kuuluvad piiranguteta kõik Olümpiamängudega seotud õigused: korraldamine, majanduslik kasutamine, ülekanded ja reprodutseerimine kõikides vormides. ROK tagab, et kõiki olümpiamängude korraldamisest ja õigustest laekuvaid tulusid kasutatakse olümpialiikumise ja spordi arengu huvides.

Olümpiamängude linna valimine

Rahvusvaheline Olümpiakomitee kuulutab 9 aastat enne mängude toimumist välja kandidaatlinnade esitamise protseduuri, tähtjad ja palub rahvuslikel olümpiakomiteedel esitada oma kandidaatlinnu. Kandideerivad linnad peavad vastama ROK-i poolt kinnitatud kriteeriumidele ning tasuma ROK-ile depooiidi. 8 aastat enne mängude toimumist kinnitab ROK täitevkomitee ametlikud kandidaatlinnad.

Seejärel moodustab ROK hindamiskomisjoni, kes kontrollib linnade võimalusi ja valmisolekut ning esitab raporti ROK-ile hiljemalt 1 kuu enne Olümpiamängude linna valimisi ROK istungjärgul.

Olümpialinn valitakse 7 aastat enne mängude toimumist ROK-i istungjärgul ROK-i liikmete poolt.

Võitmiseks peab kandidaatlinn saama üle poole Istungjärgul osalenud ROK-i liikmete häältest. Kui kandideerib 2 või enam linna ja esimeses hääletusvoorus ei saa ükski neist üle poole ROK-i liikmete häältest, korraldatakse järgmine hääletusvoor ja kõige vähem häali saanud kandidaatlinn langeb välja.

Olümpiamängude korraldusõiguse võitnud linnaga sõlmib ROK „Olümpiamängude korralduslepingu“

KAASAEGSED OLÜMPIAMÄNGUD

Aasta	Suveolümpiamängud Linn (Riik)	OM	NOC	Medalialad	Osavõtjad	sh: mehi	sh: naisi
1896	ATEENA (GRE)	I	14	43	241	241	-
1900	PARIIS (FRA)	II	24	95	997	975	22
1904	SAINT-LOUIS (USA)	III	12	91	651	645	6
1908	LONDON (GBR)	IV	22	110	2008	1971	37
1912	STOCKHOLM (SWE)	V	28	102	2407	2359	48
1916	Ei toimunud sõja tõttu	VI					
1920	ANTVERPEN (BEL)	VII	29	154	2622	2559	63
1924	PARIIS (FRA)	VIII	44	126	3088	2953	135
1928	AMSTERDAM (NED)	IX	46	109	2883	2606	277
1932	LOS ANGELES (USA)	X	37	117	1334	1208	126
1936	BERLIIN (GER)	XI	49	129	3963	3632	331
1940	Ei toimunud sõja tõttu	XII					
1944	Ei toimunud sõja tõttu	XIII					
1948	LONDON (GBR)	XIV	59	136	4104	3714	390
1952	HELSINGI (FIN)	XV	69	149	4955	4436	519
1956	MELBOURNE (AUS)	XVI	67	145	3155	2791	364
	Stockholm – ratsutamine		29	6	159	147	12
1960	ROOMA (ITA)	XVII	83	150	5338	4727	611
1964	TOKYO (JAP)	XVIII	93	163	5152	4474	678
1968	MEXICO (MEX)	XIX	112	172	5516	4735	781
1972	MÜNCHEN (GER)	XX	121	195	7234	6175	1059
1976	MONTREAL (CAN)	XXI	92	198	6084	4824	1260
1980	MOSKVA (URS)	XXII	80	203	5279	4064	1115
1984	LOS ANGELES (USA)	XXIII	140	221	6829	5263	1566
1988	SEOUL (KOR)	XXIV	159	237	8397	6203	2194
1992	BARCELONA (ESP)	XXV	169	257	9364	6660	2704
1996	ATLANTA (USA)	XXVI	197	271	10318	6806	3512
2000	SYDNEY (AUS)	XXVII	200	300	10651	6582	4069
2004	ATEENA (GRE)	XXVIII	201	301	10625	6296	4329
2008	PEKING (CHN)	XXIX	204	302	10864	?	?
2012	LONDON (GBR)	XXX					

Aasta	Taliolümpiamängud Linn (Riik)	tOM	NOC	Medalialad	Osavõtjad	sh: mehi	sh: naisi
1924	CHAMONIX (FRA)	I	16	16	258	247	11
1928	SAINT-MORITZ (SUI)	II	25	14	464	438	26
1932	LAKE PLACID (USA)	III	17	14	252	231	21
1936	GARMISCH-PARTENKIRCHEN (GER)	IV	28	17	646	566	80
1948	SAINT-MORITZ (SUI)	V	28	22	669	592	77
1952	OSLO (NOR)	VI	30	22	694	585	109
1956	CORTINA D'AMPEZZO (ITA)	VII	32	24	821	687	134
1960	SQUAW VALLEY (USA)	VIII	30	27	665	521	144
1964	INNSBRUCK (AUT)	IX	36	34	1091	892	199
1968	GRENOBLE (FRA)	X	37	35	1158	947	211
1972	SAPPORO (JAP)	XI	35	35	1006	801	205
1976	INNSBRUCK (AUT)	XII	37	37	1123	892	231
1980	LAKE PLACID (USA)	XIII	37	38	1972	840	232
1984	SARAJEVO (YUG)	XIV	49	39	1272	998	274
1988	CALGARY (CAN)	XV	57	46	1423	1122	301
1992	ALBERTVILLE (FRA)	XVI	64	57	1801	1313	488
1994	LILLEHAMMER (NOR)	XVII	67	61	1737	1215	522
1998	NAGANO (JAP)	XVIII	72	68	2176	1389	787
2002	SALT LAKE CITY (USA)	XIX	77	78	2399	1513	886
2006	TORINO (ITA)	XX	80	84	2508	1548	960
2010	VANCOUVER (CAN)	XXI		86			
2014	SOTŠI (RUS)	XXII					

OSAVÕTT OLÜMPIAMÄNGUDEST

Võistlejate ja võistkondade Olümpiamängudele saatmise ainuõigus kuulub rahvuslikele olümpiakomiteedele.

Iga Olümpiamängudest osavõtja peab vastama ROK-i poolt kinnitatud Kõlblikkuse Koodeksile:

“Et olla kõlblik olümpiamängudel osalemiseks, peab võistleja, treener või muu ametiisik täitma Olümpiahartas seatud nõudeid, samuti vastava rahvusvahelise föderatsiooni ROK-i poolt heaks kiidetud reegleid ja ta peab olema üles antud oma rahvusliku olümpiakomitee poolt. Võistleja peab eriti:

- austama ausat mängu ja vägivallavaba sporti ning sellekohaselt käituma,
- austama ja täitma kõigis aspektides Maailma Antidopingu Koodeksit.

Olümpiamängudele kvalifitseerumine

Maailma suurimale ja vaadatuimale spordivõistlusele – Olümpiamängudele pääs on miljonite sportlaste eesmärk ja selle nimel treenitakse ning võisteldakse aastaid.

Samas kujuneb aina suurenev osavõtjate arv ohuks Olümpiamängude läbiviimisele. Kaob kompaktsus ja ülevaatlikkus, väheneb tähelepanu igale spordialale või võistlusalale, kasvavad kulud ettevalmistusele, läbiviimisele, julgeoleku ja olme tagamisele. Aheneb paratamatult nende linnade ring, kus saaks korraldada gigantseid mänge.

Seetõttu on viimasel ajal asutud jõuliselt pidurdama Olümpiamängude kaldumist gigantomaaniale, piirama ja tugevamini reguleerima osavõtivate sportlaste arvu ning sellega seonduvalt ka treenerite ja teiste ametiisikute arvu. Teine tendents on naiste osavõtu ergutamise ja sellekohaste regulatsioonide kehtestamine.

Millised on siis konkreetsed piirangud ja regulatsioonid:

Spordialad

1. Suveolümpiamängude ja taliolümpiamängude programmi arvatavate spordialade rahvusvaheliste föderatsioonide kinnitamine ROK- poolt.

Sellekohane otsus langetatakse vähemalt 7 aastat enne vastavaid suve- või taliolümpiamänge ROK-i istungjärgul.

Näiteks 2012.a. Londoni Olümpiamängude programmi kuuluvad spordialad otsustati 2005. aastal.

Eelolevateks Vancouveri 2010.a. Taliolümpiamängudeks on programmi kinnitatud spordialad, mida ühendavad **7** rahvusvahelist spordiföderatsiooni ja

2012.a. Londoni Olümpiamängude programmi spordialad, mida ühendavad **26** rahvusvahelist spordiföderatsiooni.

Medalikomplektid

2. Lisaks piirangutele spordialade föderatsioonidele fikseeritakse võistlusdistsipliinide, -harjutuste ja distantside arv, st. medalialade arv konkreetseteks olümpiamängudeks. See piirang on karmim suveolümpiamängudel. Nii oli väljaantavate medalikomplektide arv Pekingi OM-I 2008 aastal kinnitatud 302 ja samasse suurusjärku jääb see ka Londonis 2012.a.

Sportlaste arv, mehed ja naised

3. Lisaks absoluutsetele piirnormidele, mis viimstel OM-el on olnud 10500 sportlast, on osavõtivate sportlaste arv reguleeritud ka meeste ja naiste kaupa. Selleks on kehtestatud rahvusvahelistele spordiföderatsioonidele kohustus esitada olümpiamängude programmi võistlusalasid, kus üldreeglina nii meeste kui naistealad. Spordialad, kus ei suudeta korraldada võistlusi nii meestele kui naistele, ähvardab mängudel väljajäämine.

Sportlikud kriteeriumid

4. Selleks, et reguleerida osalevate sportlaste arvu kinnitatud piirides, on igale rahvusvahelisele föderatsioonile ROK-i poolt kehtestatud kvoot ja ülesanne luua ülemaailmne süsteem parimate sportlaste väljavalimiseks arvestades võimalikult laia ja kõiki kontinente hõlmava rahvuslike olümpiakomiteede esindatusega.

Rahvusvaheliste föderatsioonide poolt kehtestatud kvalifitseerumisnõuded suveolümpiamängudeks saab jagada nii:

- a) võistkondlikud sportmängud; jalgpall, korvpall, käsipall, maahoki, veepall, võrkpall
Kinnitatakse olümpiamängude finaaltourniirile lubatavate võistkondade arv ja kohad eraldatakse maailma-meistrivõistluste ja/või kontinentide meistrivõistluste ja/või spetsiaalsete kvalifikatsiooni-turniiride kaudu;
- b) kergejõustik ja ujumine
Kergejõustik - rahvuslik olümpiakomitee võib distsipliinil üles anda kuni kolm sportlast, kes on täitnud "A" normi. Rahvuslik olümpiakomitee võib üles anda ühe sportlase igas distsipliinis, kes on täitnud "B" normi. Kui üks või mitu sportlast on täitnud „A“ normi, siis „B“ normiga osaleda ei saa.

Ujumine - rahvuslik olümpiakomitee võib igal võistluslal üles anda kuni kaks ujumat, kes on täitnud FINA "A" normi. Rahvuslik olümpiakomitee võib üles anda ühe sportlase igal võistluslal, kes on täitnud "B" normi. Kui üks või mitu sportlast on täitnud „A“ normi, siis „B“ normiga osaleda ei saa.

Rahvuslikul olümpiakomiteel on õigus seada sportlastele olümpiamängudele pääsuks tugevamaid norme või täiendavaid tingimusi (kohad võistlustel, mitmekordne normitäitmine vms.).

c) ülejäanud spordialad.

Spordialadel on fikseeritud olümpiamängudele lubatavate sportlaste arv ning valikvõistluste süsteem, milleks tavapäraselt on kuni 3 aasta jooksul maailmameistrivõistlused, kontinentide meistrivõistlused, maailma karikavõistlused ja/või spetsiaalsed olümpiakvalifikatsiooniturniirid.

Rakendatakse parimate kohtade põhiseerumist, näiteks MM- või EM võistlustelt, aga ka mitmete võistluste ja kinnitatud ajaperioodi piires tulemuste pingerea põhiseerumist.

Üldreeglina kuulub kvalifikatsioonivõistluste kaudu olümpiamängudele pääsu koht rahvuslikule olümpiakomiteele. St. et ühe või teise sportlase saatmine olümpiamängudele väljavõideldud kohtade piires sõltub rahvusliku olümpiakomitee otsusest.

Näiteks: kui kahepaadisõudjad A ja B saavutavad kvalifikatsioonivõistluste kaudu õiguse pääsuks olümpiamängudele, siis rahvuslikul olümpiakomiteel on rahvusliku spordialaliidu kriteeriumide ja ettepaneku põhjal õigus saata olümpiamängudele sõudjad C ja D, kes sel hetkel on paremas vormis.

Teatud spordialadel, näiteks kergejõustik, ujumine, poks tagavad sportlased normi täites individuaalse õiguse olümpiamängudest osavõtuks ja neid saab asendada ainult teiste normitäitjatega. Ka nende sportlaste osalemise kinnitab lõplikult rahvuslik olümpiakomitee.

Sportlaste arv ja treenerid ning abipersonal

5. Rahvusvaheline Olümpiakomitee on kehtestanud Olümpiamängudest osavõtuks akrediteeritavate sportlaste arvust sõltuva treenerite ja abipersonali ja ametiisikute arvu, mida rahvuslikud olümpiakomiteed peavad järgima oma Olümpiadelegatsiooni koostades.

EESTI OLÜMPIAKOMITEE (EOK) PÕHISEISUKOHAD OLÜMPIAMÄNGUDEKS VALMISTUMISEL JA OLÜMPIA- DELEGATSIOONI KOOSTAMISEL

Olümpiamängudeks ettevalmistamine

Ettevalmistuse korraldamine ja läbiviimine on vähemalt 4-aastane protsess ning kuulub spordialaliidu pädevusse. Mängudeks valmistumisel võtab spordialaliit arvele potentsiaalsed Olümpiamängude kandidaadid ja korraldab nende sportlikku ettevalmistust kas otse või liikmes-klubide kaudu. Ettevalmistusse kuuluvad regulaarsed treeningud, võistlused, taastumisprotseduurid, meditsiiniline kontroll ja jälgimised ning ka dopingukontroll.

+ EOK sõlmib spordiliitudega lepingud, mida uuendatakse igal aastal ning millega nähakse ette toetused spordialaliitudele Olümpiaettevalmistuseks.

Olümpiaettevalmistustoetused sõltuvad spordialaliidu sportlaste senistest sportlikest tulemustest ja edulootustest eelseisvatel tiitlivõistlustel ning Olümpiamängudel. Üldreeglina põhinevad toetused riigisisel hasartmängumaksul ja ROK-i Olümpiasolidaarsusfondist eraldatud rahal.

EOK Olümpiamängude kvalifikatsiooninormid

EOK võtab üldreeglina aluseks rahvusvaheliste spordiföderatsioonide poolt väljatöötatud ja kinnitatud normid.

+ Koostöös Eesti spordialaliitudega seatakse mõnel spordialal osavõtu miinimumnormid (nn. B-norm) kõrgemaks ja koostatakse reeglistik kõikidel spordialadel sportlaste Eesti Olümpiadelegatsiooni arvamiseks, kui kvalifikatsiooninormi täitmine annab olümpiakoha rahvuslikule olümpiakomiteele või kui kehtestatud normitäitjaid on enam kui reeglid lubavad Olümpiadelegatsiooni kinnitada.

EOK Olümpiadelegatsiooni kinnitamine

Kõik kvalifikatsiooninormi täitjad arvatakse EOK põhikirjas sätestatud pädeva organi otsusega Eesti Olümpiadelegatsiooni selleks kinnitatud korra alusel.

TEISED ROK'I EGIIDI ALL TOIMUVAD VÕISTLUSED

Noorte Olümpiamängud

Noorte Olümpiamängud on ROK-i poolt ellu kutsutud eesmärgiga inspireerida noori üle maailma rohkem sportima, järgima olümpiaideeale ning ühendama sporti kultuuri- ja hariduslike väärtustega. Otsus mängude ellukutsumiseks langetati ROK-i istungijärgul Guatemalas 2007 aasta juulis.

Võrdväärselt võistlustega on mängudel väärtustatud kultuur ja haridus ning neile on pühendatud eraldi programm, mis on keskendatud viiele teemale – Olümpism, oskuste arendamine, tervis ja tervislik elulaad, sotsiaalne vastutus ja digitaalne meedia.

Noorte Olümpiamängudel osalevad 14 – 18 aastased sportlased üle maailma. Kavas on kõik 26 suveolümpiaala vähendatud arvu distsipliinide ja võistlusaladega. Planeeritud on võistlused poiste-tüdrukute segavõistkondadele ja erinevate riikide sportlaste võistkondadele. Talvemängude kavas on kõik seitse taliolümpiaala, samuti lihtsustatud programmi alusel.

Esimesed noorte olümpiamängud toimuvad 14. – 26. augustil 2010 aastal Singapuris ja noorte taliolümpiamängud 13. –22. jaanuaril 2012 aastal Innsbruckis. Edasi jätkuvad mängud traditsioonilises nelja-aastases tsüklis.

Euroopa Noorte Olümpiafestival

Dr. Jacques Rogge algatusel kutsus Euroopa Olümpiakomitee 1990. aastal ellu "Euroopa Noorte Olümpiapäevad" (European Youth Olympic Days - EYOD), mida nüüdseks on hakatud nimetama "Euroopa Noorte Olümpiafestivaliks" (European Youth Olympic Festival - EYOF). Kuni käesoleva ajani on noorte olümpiafestival ainus üle-euroopaline paljusid spordialasid ühendav võistlus. Mänge peetakse igal teisel aastal eraldi suvealadel ja talialadel.

Toimunud ja planeeritavad Euroopa Noorte Olümpiafestivalid

SUVEALADEL	TALIALADEL
1991 – Brüssel, Belgia	
1993 – Valkenswaard, Holland	1993 – Aosta, Itaalia
1995 – Bath, Inglismaa	1995 - Andorra
1997 – Lissabon, Portugal	1997 – Sundsvall, Rootsi
1999 – Esbjerg, Taani	1999 - Poprad-Tatry, Slovakkia
2001 – Murcia, Hispaania	2001 – Vuokatti, Soome
2003 – Pariis, Prantsusmaa	2003 – Bled, Slovenia
2005 - Lignano Sabbiadoro, Itaalia	2005 – Monthey, Šveits
2007 – Belgrad, Serbia	2007 – Jaca, Hispaania
2009 – Tampere, Soome	2009 – Šlask-Beskidy; Poola
2011 – Trabzon, Türgi	2011 – Liberec, Tšehhi
2013 – Utrecht, Holland	

Osalejate vanus olenevalt spordialast on 12 – 18 aastat.

Suvel on läbi aegade võisteldud 17 spordialal. Alati on kuulunud mängude kavas kergejõustik, võimlemine, judo ja ujumine. Enamasti on kavas olnud korvpall, võrkpall, käsipall ja tennis. Võisteldud on ka jalgpallis, hokis, lauatennis ja jalgrattaspordis. Kahel korral on kavas olnud purjetamine ja ühel korral sulgpall, aerutamine ja veepall. Euroopa Olümpiakomitee pea-assambleel Roomas 2003 a. kinnitati Noorte Olümpiafestivali suvealadeks kergejõustik, võimlemine, judo, ujumine, tennis, jalgrattasport, korvpall, käsipall ja võrkpall.

Talvel on võisteldud 12 spordialal. Alati on kuulunud mängude kavas mäesuusatamine ja murdmaasuusatamine. Enamasti on kavas olnud laskesuusatamine, iluuisutamine, jäähoki, ja viimastel aastatel ka lumelaud. Võisteldud on suusahüpetes, kahevõistluses, lühirajal uisutamises. Kolmel korral on kavas olnud jäätants ja kahel korral kiiruisutamine ja curling. Euroopa Olümpiakomitee pea-assambleel Roomas 2003 a. kinnitati Noorte Olümpiafestivali talialadeks laskesuusatamine, uisutamine (iluuisutamine ja/või lühiraja uisutamine), jäähoki, mäesuusatamine ja murdmaasuusatamine.

Euroopa Olümpiakomitee algatus on leidnud järgimist ka teistel kontinentidel. Alates 2001 aastast korraldatakse Noorte Olümpiafestivali Austraalias, 2009 aastal algatati Aasias Noortemängud, mida peetakse koos traditsiooniliste Aasia mängudega.

Euroopa Väikeriikide Mängud

Euroopa Väikeriikide Mängudel (Games of the Small States of Europe - GSSE) saavad osaleda riigid, kus elanike arv alla 1 miljoni: Andorra, Küpros, Island, Liechtenstein, Luxemburg, Monaco, San Marino and Malta. Mängud algatati Euroopa Olümpiakomitee poolt Malta Olümpiakomitee ettepanekul 1985 aastal. Esimesed võistlused peeti San Marinos ja sellest ajast on mängu peetud üha kasvava populaarsusega iga kahe aasta järel.

Universiaad

Universiaad on rahvusvaheline üliõpilaste spordivõistlus paljudel erinevatel aladel, mille korraldamist koordineerib Rahvusvaheline Üliõpilasspordiliit - FISU (International University Sports Federation). Universiaadid toimuvad kaheaastase intervalliga paaritutel aastatel ja sarnaselt olümpiamängudele suve- ning talvealadele eraldi. Osaleda saavad 17-28 aastased sportlased, kes õpivad kõrgkoolis või kellel on kõrgkooli lõpetamisest möödunud vähem kui üks aasta.

Suveuniversiaadi kava kuulub 13 kohustuslikku spordiala pluss kolm või enam vabalt valitud ala korralduskomitee ettepanekul. Kohustuslikud spordialad on: kergejõustik, judo, vehklemine, iluvõimlemine, riistvõimlemine, tennis, lauatenis, korvpall, võrkpall, jalgpall, ujumine, veepall ja vettehüpped, alates 2017.aastast ka taekwondo. Suveuniversiaadide osalemisrekordid on 9006 sportlast ja esindajat 2007.a Bangkokis (Tai) ja 174 riiki Daegus (Korea) 2003.a.

Taliuniversiaadi kava kuulub 10 kohustuslikku spordiala: mäesuusatamine, lumelauasport, murdmaasuusatamine, suusahüpped, kahevõistlus, laskesuusatamine, iluuisutamine, lühiraja kiiruisutamine, jäähoki ja curling, lisaks mõned spordialad või distsipliinid korralduskomitee ettepanekul. Taliuniversiaadide osalemisrekord on 2831 sportlast ja esindajat 2009.a Harbinis (Hiina) ja 50 riiki Innsbruckis (Austria) 2005.a.

Universiaadidelt on medaleid võtnud paljud eesti sportlased, sh näiteks Erika Salumäe, Jüri Tamm ja Gerd Kanter.

Universiaadide kronoloogia

SUVEUNIVERSIAADID	TALIUNIVERSIAADID
1959 – Torino, Itaalia	1960 – Chamonix, Prantsusmaa
1961 – Sofia, Bulgaaria	1962 – Villars, Šveits
1963 – Porto Allegre, Brasiilia	1964 – Spindleruv Mlyn, Tšehhi
1965 – Budapest, Ungari	1966 – Sestriere, Itaalia
1967 – Tokio, Jaapan	1968 – Innsbruck, Austria
1970 – Torino, Itaalia	1970 – Rovaniemi, Soome
1973 – Moskva, NSVL	1975 – Livigno, Itaalia
1975 – Rooma, Itaalia	1978 – Spindleruv Mlyn, Tšehhi
1977 – Sofia, Bulgaaria	1981 – Jaca, Hispaania
1979 – Mexico, Mehhiko	1983 – Sofia, Bulgaaria
1981 – Bukarest, Rumeenia	1985 – Belluno, Itaalia
1983 – Edmonton, Kanada	1987 – Strbske Pleso, Tšehhi
1985 – Kobe, Jaapan	1989 – Sofia, Bulgaaria
1987 – Zagreb, Jugoslaavia	1991 – Sapporo, Jaapan
1989 – Dusburg, Saksamaa	1993 – Zakopane, Poola
1991 – Sheffield, Inglismaa	1995 – Jaca, Hispaania
1993 – Buffalo, USA	1997 – Chonju-Muju, Korea
1995 – Fukuoka, Jaapan	1999 – Poprad-Tatry, Slovakkia
1997 – Sitsiilia, Itaalia	2001 – Zakopane, Poola
1999 – Palma de Mallorca, Hispaania	2003 – tarvisio, Itaalia
2001 – Peking, Hiina	2005 – Innsbruck, Austria
2003 – Degu, Korea	2007 – Torino, Itaalia
2005 – Izmir, Türgi	2009 – Harbin, Hiina
2007 – Bangkok, Tai	2011 – Erzurum, Türgi
2009 – Belgrad, Serbia	2013 – Maribor, Sloveenia
2011 – Shenzhen, Hiina	2015 – Granada, Hispaania
2013 – Kazan, Venemaa	
2015 – Gwangju, Korea	